

12+

САҢА ОЛОХ

2020 жыл
Атырдаах
ыйын
25 күнэ
оптуорунньук
№ 62 (11717)

Чурапчы улуусун хаһыата • ХАҢЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЫЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР • sanaa.oh

[illegible]

СӨ ИЛ ДАРХАНА АЙСЕН НИКОЛАЕВ – ЧУРАПЧЫГА

Түмүктүүр чавска С.А. Новгородов аатынан орто окууаа аактабай саалатыгар "Создание Агентства (фонда) по развитию сельского хозяйства Чурапчинского улуса" диян

A black and white photograph showing a group of approximately eight men in dark suits and ties walking away from a helicopter on a tarmac. The helicopter is in the background, with its rotors visible. The men are walking in a loose formation towards the camera.

Елена МАКАРИНСКАЯ. Аалтар
хаартыскаға түһэриилэрэ.

A group of men are standing outdoors in a rural setting. On the left, a man in a military-style jacket and cap is talking to a man in a light-colored shirt and dark jacket. Next to him is a man in a dark suit and glasses, who is talking to another man in a dark suit. In the background, another man in a light-colored shirt and dark jacket is visible. The background shows a dirt road and some trees.

Елена Борисова: «Профилактическими медицинскими осмотрами будут охвачены дети всех возрастов»

Как сообщила министр здравоохранения Якутии **Елена Борисова** с начала пандемии на Якутск приходится более 78 % случаев. Всего с начала пандемии обработано более 358 тыс. тестов на коронавирусную инфекцию.

Сегодня в школах и детских садах региона активно ведется подготовка к началу образовательного процесса. Со следующей недели стартует профилактический медицинский осмотр в детских садах, который будет проходить в установленной очередности с соблюдением всех санитарно-эпидемиологических мероприятий. У первоклассников аналогичные профосмотры начнутся с 1 сентября. Такими медицинскими осмотрами будут охвачены дети всех возрастов в школах и детских садах республики. Наблюдение медиков будет организовано в течение всего года.

Руководитель Минздрава региона обратила внимание родителей на то, что для поступления в образовательные учреждения (включая и детские сады) не требуются справки.

С этой недели в республике стартует массовая вакцинация, сообщила Елена Борисова, и призвала якутян ответственно отнестись к мерам профилактики и позаботиться о себе и своих близких перед новым эпидсезоном ОРВИ и гриппа.

Указ Главы Якутии об экологическом благополучии в действии – в Жатае реконструируют канализационные очистные сооружения

21 августа министр ЖКХ и энергетики Якутии **Дмитрий Садовников** провел выездное совещание по реконструкции канализационных очистных сооружений в Жатае, сообщает пресс-служба министерства.

Наданный момент в поселке на месте возведения новой станции очистки сточных вод ведется ограждение строительной площадки, приступили к вертикальной планировке объекта, производится выемка грунта.

Дмитрий Садовников обсудил с представителями администрации Жатая, АО «Водоканал» и подрядной организацией ООО «Строительная компания «Сахастрой 2002» план работ. До конца текущего года должны быть завершены строительно-монтажные работы по нулевому циклу.

В течение двух лет в Жатае появится новая современная станция очистки сточных вод. Проектированием предполагается увеличить мощность сооружений до 1500 кубов в сутки с полным циклом биологической очистки (1 очередь). При строительстве будет произведен демонтаж существующих двух зданий 1971 и 1986 годов постройки.

Проект реализуется в рамках концессионного соглашения, заключенного между Республикой Саха (Якутия), ГО «Жатай», МУП «Жатайтеплосеть» и АО «Водоканал». Общая стоимость проекта составляет почти 420 миллионов рублей.

Существенную финансовую поддержку оказывает Фонд содействия реформированию жилищно-коммунального хозяйства в размере 251,4 млн. рублей. Средства на реализацию проекта также выделяются из республиканского бюджета, бюджета муниципалитета и АО «Водоканал».

Отметим, что реализация проекта осуществляется в рамках Указа Главы региона об экологическом благополучии Республики Саха (Якутия).

Установлена величина прожиточного минимума на душу населения за II квартал 2020 года

На заседании Правительства республики 20 августа рассмотрена и установлена величина прожиточного минимума на душу населения и по основным социально-демографическим группам населения Якутии за II квартал 2020 года.

Министр труда и социального развития Якутии **Елена Волкова** отметила, что величина прожиточного минимума рассчитана на основе данных Территориального органа Федеральной службы государственной статистики по Республике Саха (Якутия) об уровне потребительских цен на продукты питания за II квартал 2020 года.

В целом по республике на душу населения прожиточный минимум составил 17 721 руб. Величина для трудоспособного населения равна 18 728 руб., для пенсионеров – 14 215 руб., для детей – 18 559 руб.

В первой зоне, куда входят Абыйский, Аллайховский, Анабарский, Булунский, Верхнеколымский, Верхоянский, Жиганский, Момский, Нижнеколымский, Оймяконский, Оленекский, Среднеколымский, Усть-Янский, Эвено-Бытантайский районы, поселок Айхал с населенными пунктами и город Удачный с населенными пунктами Мирнинского района, величина прожиточного минимума на душу населения достигла 20 573 руб., для трудоспособного населения – 21 942 руб., для пенсионеров – 16 913 руб., для детей – 21 307 руб.

Во второй зоне, где находятся Алданский, Амгинский, Верхневилюйский, Вилюйский, Горный, Кобяйский, Ленский, Мелано-Кангаласский, Мирнинский,

Намский, Нерюнгринский, Нюрбинский, Олекминский, Сунтарский, Таттинский, Томпонский, Усть-Алданский, Усть-Майский, Хангаласский, Чурапчинский районы и городской округ, прожиточный минимум на душу населения составил 17 386 руб., для трудоспособного населения – 18 366 руб., для пенсионеров – 13 884 руб., для детей – 18 222 руб.

По сравнению с аналогичным периодом прошлого года в целом величина прожиточного минимума за II квартал 2020 года увеличилась на 3,5%.

Прожиточный минимум предназначается для оценки уровня жизни населения Якутии при разработке и реализации региональных социальных программ, для оказания необходимой помощи малоимущим гражданам.

Предлагается внести изменения в методику расчета субвенций для выравнивания бюджетной обеспеченности поселений

На заседании Правительства Якутии 20 августа под председательством и.о. премьера **Андрея Тарасенко** рассмотрен проект регионального закона «О внесении изменений в Закон Республики Саха (Якутия) «О наделении органов местного самоуправления муниципальных районов Республики Саха (Якутия) отдельными государственными полномочиями по выравниванию бюджетной обеспеченности поселений».

Законопроект разработан в целях совершенствования межбюджетных отношений в республике.

Министр финансов Валерий Жондоров, представляя проект закона, отметил, что вносятся изменения в методику расчета субвенций, предоставляемых органам местного самоуправления муниципальных районов Якутии из государственного бюджета республики для осуществления переданных им отдельных государственных полномочий по выравниванию бюджетной обеспеченности поселений.

Действующую методику предлагается изменить с учетом перехода на распределение субвенций между муниципальными образованиями по итогам инвентаризации и исполнения расходных обязательств по вопросам местного значения в рамках модельного бюджета. Распределение субвенции между бюджетами муниципальных районов предлагается произвести по консолидированным бюджетам сельских и городских поселений, которые входят в состав данного муниципального района. Общий объем субвенций, согласно Бюджетному Кодексу, должен быть определен, исходя из достижения критерия выравнивания финансовых возможностей городских и сельских поселений в распределении вопросов местного значения.

Критерий выравнивания финансовых возможностей будет определяться с учетом оценки расходных обязательств консолидированных бюджетов городских и сельских поселений и их доходного потенциала, рассчитанного на одного жителя в рублях. Оценка расходных обязательств производится по итогам исполнения реестра расходных обязательств в среднем за три последних отчетных года, за исключением расходов на оплату труда.

Фонд оплаты труда рассчитывается отдельно на очередной год с учетом штатной численности, согласованной соответствующими профильными министерствами и ведомствами республики.

Также предлагается применить повышающие коэффициенты, направленные на стимулирование органов местного самоуправления, в связи с наличием в поселении двух и более населенных пунктов с численностью населения более 100 человек при выполнении функций местной администрации поселения местной администрацией района, а также на административные центры.

После обсуждения принято решение внести законопроект на рассмотрение парламента республики.

— МИЛИТАРИСТСКОЙ ЯПОНИЯНЫ КЫАЙЫ 75 СЫЛЫГАР —

АХШ ПРЕЗИДЕНЭ ТРУМЭН ЯПОНИЯНЫ КЫАЙЫНАН СИБЭЭСТЭЭН ТЫЛ ЭТИИТЭ

Вашингтон. Балабан ыйын 2 күнэ. (ССТА). Президент Трумэн Япония сэрийгэ хотторбутун билинэр. Кинилэр официальной капитуляция аактатыгар илии баттааһыныннан сибээстээн араадынанан тыл эттэ.

Америка өйө-санаата, эрэлэ уонна бүтүүн цивилизованный эйгэ—бүгүн күн „Миссури“ линкорга туһуланна,—диэтэ Трумэн.

Америка бу дыобускаан территориятыгар, Токийскай гаванга, японцтар официальной бэрээдэгинэн сип-сibiliгин сааларын-саадаһарын ууран биэрдиһэр. Кинилэр капитуляцияга илии баттаатылар. Түөт сыл аннараа өттүгэр эмиз Америка дыобускаан территориятыгар—Пирл-Харборга буолбут издээни киһи-аймах харах уулаах көрбүтэ. Ити олус кутталлаах дыайы, онно баар төрүөтэ билигин суох оноһулунна. Токиога дизри суол уһун этэ уонна хаан тохтуулааба. Биһиги Пирл-Харборго умнубалпыт. Япония милитаристара буоллабына „Миссури“ дизин американскай хараабылы. Өһү милитаристскай Япония таһаарбыта, ол туһунан даһаны хаххаламат, хаһан даһаны умнуллубат. Билигин кинилэр өлөрөр-алдыатар кыахтарыттан мэллйдилэр. Кинилэр тобох-ибэх армиялара уонна флоттара билигин күүстэрэ-күдэхтэрэ эһиннэ.

Биһиги, туох ханнык иннинэ, барба күүстээх Тойон Танараба махтанабыт. Кини биһигини уонна союзниктарытын бу издээннээх ыар-нүһэр күннэргэ күүс-күдэх бизэрэн өйөөбүтүгэр, биһиги күдэхпитин историяба тэннээбэ суох бойобуой күүскэ кубулуппугар уонна өстөөх күүһү үлтүрүтүргэ кыабы бизэрэн, историческай кыайыга тиздибитигэр, бүтүүн киһи аймах цивилизациятын быһаарытыгар.

Биллэрин курдук, биһиги махталбыт уонна сүгүрүйүүбүт биһиги тапталлаахтарбытыгар, сэриитолоонугарохтубуттарга уонна бааһыры-үүтүрүү сорун көрсүбүтүргэ туһуланар. Сэри барбыт сиригэр муораба, салгынга Америка эр дыоно уонна дыахталлара олохторун толук ууран туран, кыайы туһугар уонна цивилизованнай киһи-аймах быһаһанарын туһугар өстөөхтүүн өлө-тиллэ охсуспуттара. Биһиги, тыыннаахтар, кыһанар-мүһэнэр эбээһинэстээхпит, бу кыайы пааматынньык буоларын туһугар, кимнээх туох илин охтубуттарын көрөһилиир туһугар,—диэтэ Трумэн, биһиги сабилэниилээх күүстэрбитигэр

уонна эргизинэ үлэлиир флоттарбыт дыонугар, дыахталларга, кинилэр көрсүбүт эрэйдэригэр-муннарыгар, төһөлөөх уһун кэми тулуйбуттарыгар.

Президент Трумэн кыайыны ситиһиигэ АХШ бары эйгэтин дыоно киллэрбит кылааттарын бэлиэтээтэ уонна салгыы эттэ. „Биһиги махталбыт уонна билинибит бу кэмнэ тыыннаах олохтон соторутаабыта туораабыт эр санаалаах лидергэ Франклин Рузвельтка туһуланар—демократияны көмүскээччигэ, аан дойду эйэлээхтик олоруутун уонна бииргэ үлэлээһини айааччыга. Биһиги бу сэрийгэ хорсун быһыыны көрдөрбүт союзниктарытыгар махталбытын тиздэбит“.

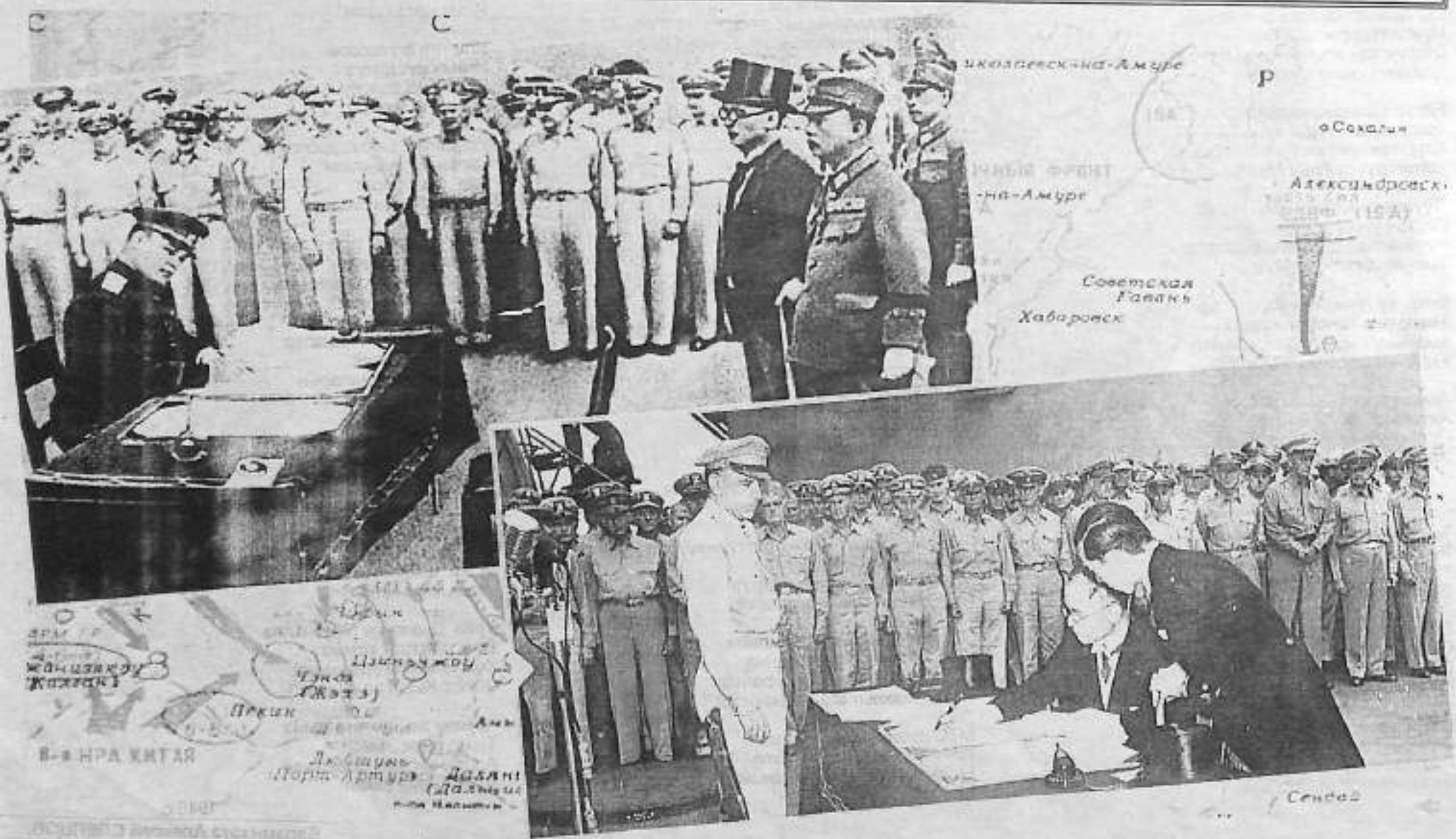
„Бу кыайы саа-сэп эрэ күүһүнэн быһаарыллыбыт буолбатах,—диэтэ Президент Трумэн.—Бу көңүл буолууга дьулуһуу кыайыта. Биһиги байыаннай собуоттарытыттан таанкалар уонна самолеттар таһаарыллыбыттара, олор өстөөхлүт сүрээбэр туһаайыллыбыттара: биһиги ферфэлэрбиттэн тахсыбыт хараабыллар, аан дойду бары акыйааннарынан биһиги орудиеларбытын уонна сэби-сэбиргэли тиздибиттэрэ: биһиги фермаларбыт армиябытыгар, флоттуттар уонна биһиги союзниктарытыгар, сир шарын бары уһугар аһы-үөлү тиздибиттэрэ. Биһиги шахталарбыт уонна собуоттарытыт улахан суолталаах матырыйааллары (сырьену) бизэрбиттэрэ, өстөөбү үлтүрүтэр туһугар. Ити барыта көңүл норуот өйүн-дыобурун түллүүтүн кытары дьүөрэлэспитэ, көңүл буолууну сыаналыыр дьулуур баара биһиги саллааттарытыт кыайыны ситиһилэрин хаачыйыта. Биһиги билигин билэбит—көңүл тыына, киһи көңүлгэ дьулуһуута, достоинства аан дойду үрдүнэн сүдү күүскэ кубулуйбутун.“

Бу Японияны кыайы күнүгэр биһиги эрэлбит өссө күүһүрэр. Биһизхэ мэлиитибэни аабыы күнэ баара. Оттон билигин Японияны кыайы күнүгэр биһигини күүстээх дойдуга кубулуппугар, онно дьулуспугар принциптербитигэр сүгүрүйэбит, тобо диэтэххэ сэри сылларыгар бу туруктутун сүтэрбэт туһугар дьулуһубут. Бу тутуах принциптер биһизхэ эрэли уонна чинг буолууну, бэйэ дьылбатын туохха туһаайары өйдөтөллөр, дыонно көмөлөһөллөр,

уопсастыбаны чэбдигирдэллэр. Көңүл буолуу туруктаах сайдыыны үөскэтэр, үгүс дыон ис туруктарын, өй-санаа өттүнэн күүстэрин ханнык даһаны судаарыстыбаннай философиятааһар ордук көтөбөр-түмэр. Бу күн өссө төгүл көрдөрдө хайдахтаах курдук улуу күүһү көтөбөрүн, хаһан эрэ киһи ситиспитин ордук баһыйда. Биһиги билэбит, иннибитигэр чэлчэкитэ суохтук быһаарыллары эрэйэр аан дойду проблемата турарын. Көңүл норуот көнүллэрин тулпут союзниктары кытары атомнай буюмбаны айыан сөп, ону тэнэ бу билини-көрүүнү, күүһү-күдээби уонна быһаарылаах, тэннэ дьүөрэли тутан, иннибитигэр турар ыарахаттары туоратар туһугар. Биһиги кэлэр кэми, төһө даһаны онугун иһин, төһө даһаны кутталлаах өрүттэрдээх буоллар. Улуу итэбэлиһин уонна эрэпинэн көрсөбүт. Америка бэйэтин иннин көрүнэр, куттал суох буолуутун уонна үлэлээх-хамнастаах буолууну хааччынар кыахтаах. Холбоһуктаах нациялары кытары бииргэ Америка бүтүүн сиздээх, чизһинэй уонна бэйэ-бэйэс тулуурдаах буолар бүтүүн уопсай эйэни төрүттэһин сөп.

Холбоһуктаах штаттар президеннэрэ буоларбынан, баскыйаһаннаһы, 1945 сыл балабан ыйын 2 күнүн Японияны кыайы күнүнэн, Япония официальнойдык капитуляциялаабыт күнүнэн биллэрэбин. Ити сэри бүтүүтүн официальнойдык биллэрбит күнүнэн эбэтэр байыаннай дыайылары тохотуу курдук өйдөнүлпүө, ылыныллыа суох тустаах. Тобо диэтэххэ, бу күнү биһиги, американецтар, өрүүтүн өһү ситиһи күнүнэн ылынабыт, биһиги атын күнү өйдүүбүт, сааты-сууту көрсүбүт күммүтүн. Ол күнтэн биһиги иннибит дизки хардылыыбыт. Биһиги сана үчүгэй эйгээ дьулуһабыт, аан дойду эйэ тула түмсэригэр, норуоттар үтүө баһалара туоларыгар уонна бииргэ үлэлээһингэ. Танара көмөтүнэн бу кыайы күнүгэр тийэһ кэллэбит. Кини эрэннэриитинэн кэлэр сылларга эйэни уонна чэлгийэ сайдыыны ситиһиэхпит“.

„Правда“ хаһыат 1945 сыл балабан ыйын 2 күнүнээби нүөмэригэр Сэмэн Тумат тылбаастаата.

--- МИЛИТАРИСТСКАЯ ЯПОНИЯНЫ КЫАЙЫ 75 СЫЛЫГАР ---

ИЛИН, ИЛИН, ТУС ИЛИН

Поэт, тылбаасчыт, 1945 сылтан СССР суруйааччыларын сойууһун чилиэнэ Гавриил Иванович Макаров—Дьуон Дьанылы Болтоно нэһилиэгин Кындалыгар төрөөбүтэ. 1943 сыл күһүнүгэр хас да саханы кытары сыгылары Иркутскайга тиздэр соруудабы толорбута. Мальта станцияттан илинни кыраныссаба турар байыаннай чаастарга утаарыллыбыта. Онно 94-с дивизия 152-с стрелковой полкатын 8-с ротатыгар сулууспалаабыта. Японияны кытары кыранысса баара-суоҕа 15 бизрэтэ этэ.

Японияны утары сэрии сааламмытыгар арбааны сэриигэ буспут-халпыт полкалар модуннук кимэн кирибэттэрэ. Кыргыһы уота ере кытыаста турдабына, Гавриил Макаров сулууспалыыр полкатыгар

кимэн кириэргэ бирикээс кэлбитэ. Кини бастакы нүөмэрдээх пулеметчик этэ. Атааҕа киирэн истэхтэринэ, ыксатыгар снаряд эстибитэ. Ол оскуолката сүгэн иһэр вешмешоҕар охсуллубута. Инигэр баар А. С. Пушкин "Талыллыбыт айымныылар" кинигэни курдаттаан, онно күүһэ өһүллэн көхсүн тобулу көтөн, түөһүнүөһө өттүнэн тахсыбыт этэ. Дьолго тыын тымырдарын таарыйбатаҕа. Өйүн сүтэрэн, икки күн хаанынан уста сыппыт. Өстөөхтөр кизэ буоллар эрэ бааһырбыт дьону тыыннарын салгыыр эбиттэр. Биир аттаах японец оннук кэрийэ сырыттабына тизэр түһэн бизрбит, ону саабыланан сиирэ-халты охсубут. Муннун уонна уһун саабыла тебөтүнэн хайа охсубут. Онон биир кыргыһыга иккитэ бааһырбыт. Кыргыһы уһус күнүгэр санитардар булан өрүһүйбүттэр. Өр кэмнэ госпитальга сытан эмтэммитэ,

дойдугар Чурапчыны 1946 сыллаахха булбута.

Г. И. Макаров—Дьуон Дьанылы 1949 сыллаахха Дьоккуускайдаагы педагогическай үнүстүүтү, 1954 сыллаахха М. Горькай аатынан литэрэтиринэй үнүстүүтү бүтэрбитэ. А. С. Пушкин "Евгений Онегин" диэн аар-саарга аатырбыт айымныын сахалы тылбаастаан, дипломнай үлэтин көмүскэбитэ.

Гавриил Иванович Макаров—Дьуон Дьанылы Чурапчыга учууталлаабыта. А. Пушкин, М. Лермонтов айымныыларын, А. Твардовскай "Василий Теркин" сахалы тылбаастаабыта. Кини "Оо, мин дойдум Чурапчы" хоһооно—улууспут гимнэ.

Бүгүңү хаһыаптыгар
Дьуон Дьанылы хоһоонноруттан
бэчээттибит.

ЛЕНА ТИГИНИИ УСТАР

Күнүм киирдэ саахха оонньуу.
Тулабар халлаан, өрүс кытара кыыста,
Эрдин, эрдин борокуот аал буруолуу,
Лена анныбар тигинии уста сытта.

Өрүспүөт, тусла дойдугарга
Өстөөбү кытары өлөрсө бардыбыт,
Кытара кыыспыт эн тымныы долгуннаргар
Бигэттэрэ бу түүн биһиги устабыт.

Үйбэ өйү, күүһү холбуу—
Үлэли, охсуһуу, кыайыы биһи дьолбут
Эрдин, эрдин борокуот аал буруолуу,
Лена көнүллүк тигинии уста турдун!

Туох иһин оҕо сааспыттан
Норуот, Ийэ дойду биһи ыччат
Туруох буолар этибитий? Сэригэ кыттан,
Дьолу бэйэнэн көмүскүүр чаас оуста!

Хотугу ыччат тус собуруу
Хорсун сырыыга туруннахпыт буоллук,
Эрдин, эрдин, борокуот аал, буруолуу,
Лена көнүллүк тигинии уста турдун!

1943 с.

МУХТУЙА

Хараҥа халлаантан кыс хаара
Түһэр аргыый намыһыа
Үрүн үлпүк быһылар хараара
Үрдээн көһүннэ Мухтуйа.

Уһуннук устартан салбаммыт,
Трап устунан халтарыа
Бадалаах сиргэ табыстыбыт,
Дорообо, куорат Мухтуйа!
Сынньанар кэриэтэ сыттыбыт
Мууһа турарын тоһуйа.
Дьоккуускай аһынан баай байбыт
Дойдум уххана Мухтуйа!

Туспата баар арай арбааттан
Тыаллырар курдат куокуйа
Хотуттан күн тахсар аһааттан,
Хотуойдуу сыппыт Мухтуйа.

Түүлээхтэй, тыа маһын улаара,
Сиртэн үүнүүтүн хомуйа
Нууччалыы, сахалыы былааһа
Тыаҕар олоортор, Мухтуйа!

Күһүннү күннэрим уһуннулар
Хаардаан, тонорон катая,
Кыдымах муустара тоннулар,
Кыһыннаах дойдум Мухтуйа.

Аһы да миннигэс астары
Ахтыахха диэри амсайа
Олосропт, бизрдиһэр аттары,
Хаалпын эн хаарыан Мухтуйа.

1943 с.

ТУУЙАС

Таналай тигийлээх туос тууйас,
Ленаны таннары устан сыый!
Таптаабыт дойдуттан туруу ас
Эн искэр баранна, бырастыый!

Сүүрүккэ сүктөрөн лэпээрэ
Сүүһүнэн көстөрү чизрэстий,
Биир да чаас тохтоомно, элээрэ
Мин билэр бизрэлэр устан тий!

Дойдугар устан тий уонна эт
Эн ичин фронга барбытын
Лэппиэхэ, арыы да балык, эт
Эн ижин кизэптээбэт буолбутун.

Аны күн тахсыыта хотуурдаах
Эн ичин хочобо киирбэтин,
Атырдыах, кыраабыл тутуурдаах
Ол ахсын эйигин сүкүлэтин.

Эн дьоннор: „Мин отчут ичим, —диз
Саа, ыстыык диэн „оттуур сэлтэнэр“.
Ол сана „үлэбэ“ бу мин, —диз,
Туос иһит тулуйбат үһүбүн

Ол иһин бу Лена сүүрүгэр
Олорон мин кэллим диэн көһүн!
Өссө эн мин таптыыр хотуммар
Мин бигэ илдьиппин туос тууйас,
„Эн эрин эһиһиги сайыммар
Эргиллиэм“, —дизтэ диэн.

Бырастыый, туос тууйас, бырастыый,
Мин бигэ илдьиппин умнумаар,
Дойдугар эн бастаан устан тий,
Элбэх диэн кэһиһтэ уурдараар!

1943 с.

ЧУРАПЧЫГА

Өрүү мин өйдүүбүн Чурапчы
Үлэһит дьонун, дьизэлэрин
Сааһыгар таптаан саха, нуучча
Саараан олорор киин сириг.

Чурапчы, мин дойдум Чурапчы,
Үчүгэй даҕаны аатын.
Тыаҕар, чарангар лыгыннааччы
Тыраахтар, массыына ыллаатын!

Дьон курдук дьоннорун, Чурапчы
Сороҕо суобун да иһин,
Дьэ хаһан даҕаны эн бачча
Түллэн үлэли иһигин.

Кыайыы иннэ диэн туруннугунт
Кыра оҕоһор, дьахталлар.
Үгүс үтөнү онордугут.
Мин дьонум чурапчылар!
Өссө урукхуттан ордухтук
Үрэх, алаас, тыа быһыыгар
Үлэ гимнэрин доргуттугунт
Мин дьонум чурапчылар!

Өстөөбү ситэри кыайарга
Үгүс ас, бурдук, харчы
Өссө да наадалар бу дьылга,
Мин дьоннорум чурапчылар!

Сарданан саҕана, Чурапчы,
Берлинтэн биһи тийиэхпит,
Чороонноох кымыскын чуочаччы
Тутан уруй этиэхпит.

Уһун ыар бу сэрии кэнниттэн
Үчүгэй да буолуо көрсөр.
Фронт, тыыл дьоннорунуун түнэттэн
Кыайыы бакаалын көтөхсөр.

Түлүннүн тыыл, фронт бүттүүн күүспүт
Түргэнник кыайар туһугар,
Улахан ыһыахха көрсүөхпүт,
Мин дьоннорум чурапчылар!

„Токур“ балаһанын сайылаан,
Тутуон дуолан ресторанна,
Сынньаныы кэмгэр кыраалаан
Сылдыахпыт этэ, госбангар!

МТС дьонноро, нуктааман,
Илигит уруултан түспэтин,
Ынабы көлүгүн муннааман,
Ыстаал көлөнү үксэтин!

Тыыннаах сибэжиктэн күллүннэр
Сэнэх дьизэлэргит, колхозтар
Аһынан фронту өңсүттүннэр
Ахса суох кыһыл оҕоһотар!

Үөрэх, эмп, тэриптэ дьонноро
Үрдүк идэһит сайыннын,
Дойду олоһунан олоро
Дьон эрэ тыллар тылланнын!

Эрдэттэн парадка дьону илт,
Табаарыс младшай лейтенант,
Пионер оҕолуун инбэлиит
Бииргэ хаамсыахпыт гимн ыллаан!

Түлүннүн тыыл, фронт бүттүүн күүспүт
Түргэнник кыайар туһугар,
Улахан ыһыахха көрсүөхпүт,
Мин дьоннорум чурапчылар!

1944 с.

ИЛИН, ИЛИН, ТУС ИЛИН

Толоон, хайа ньириһийэн
Тимир халбаһанан
Көһөн иһэр дивизиям
Долгун курдук анньан.

Ыстаалынан хабырынар
Колоннаны кытта
Сатыы сэрии тас суолунан
Хааман хачырбатта.

Ытык дьыала. Иэс, чизэ иһин
Ыраах суолу тэлин!
Илин, илин, тус илин,
Илин кимэн иһин!

Илинни агрессоры
Имни сүтэрэргэ
Бирикээс, бойобуой сорук
Биһизхэбэ кэллэ.

Утарылас, баҕар, дьолпуон,
Сэрии туһун билэин,
Эйэ иһин фронт
Көрдөөбүкүн бизриэ!

Уһун марштан тутта чэйин
Охсуһууга кириһин!
Илин, илин, тус илин,
Илин кимэн иһин!

Самолеттар, катюшалар,
Хайдах этигитий.
Самурайдар уйаларын
Тизэр эргичитин!

Таанкалар, самоходкалар,
Батарея уоту
Дьолпуоннар оройдоругар
Тохтоппокко кутун!

Аттаах, сатыы сэриилэрим,
Аакка туттан бизрин,
Илин, илин, тус илин,
Илин кимэн иһин!

Ураа, Дьолпуон тоһун ыгла,
Өһөс ааттаах өстөөх
Көр, илиитин өрө уунна!
(Кэһэт. Кыыл да өйдөөх.)

Чуумпу акыйаанна тийэ
Туругурдун Эйэ!
Албан ааттаах Советскай
Аармыйаҕа айхап!

1945 с.

Бэлэмнээтэ Алексей СЛЕПЦОВ.

— КЭПСИЭХПИН БАҒАРАБЫН —

АРАССЫЙА ГОССТАТИСТИКАТЫН ТУЙГУНА

Киһи-аймах сайдыытын суот-учуот, сыыппаралар, атыннык эттэхэ статистика нунуо билиэххэ сөл. Холобур, тустаах ыал хас оҕолоохторо, сүөһүлээхтэрэ, сылгылаахтара, атын да баайдарын-дуолларын көрдөрүүтэ сыыппаралар көһүннэбинэ, кинилэр ити көмүсү туруктара көстөн кэлиэ. Тэрилтэлэр, холбоһуктар, судаарыстыбалар да балаһыанньалара статистика нунуо билиэн сөл. Улууслутугар бу үлээнэн улуус дьаһалтатын статистикаба управлениета дьарыктанар. Хас биридди статистичеэ сэйбээсэй кэмнэ ССРС киин статистической управлениетынан, Кэлин Российскай Федерация Госкомстатын бигэргэтиитинэн олоххо кириэн, мисэстээби уорганнарын хомуллара. Хас биридди отчуот түһэриллэр кэм, ханнык тэрилтэлэр, учреждениелар, салайар уорганнарын киллэрен туран, чуолкайдык ыйыллара. Сүүстэн тахсалы строкалаах отчуоттар да баар буолаллар. Сорох кэмнэ, ордук кварталлар, сыл анаардаагы, сыл түмүктэниитигэр түүннэри, орбүлэ суох үлэиһиллэрэ. Сүүрүн отчуоттары таһынан хас да сылга биридэ хомуллалар, ону тэнэ биризмэлээх кэтээн көрүүлэр (обследование), уон сылга биридэ ытыллар нэһилиэнньэ уонна тыа хаһаайыстыбатын биэрэпистэрэ кириэллэрэ. Сылтан сыл отчуоттар олох хаһаайытыгар сөл түбэһиннэрэн уларыта тураллара, билигин да уларыталлар.

Бүгүн мин хаһаайытыгар сырдатар киһим Василий Трофимович Пермяков бу салааба

1978 сылтан 2008 сылга диэри, 28 сыл үлэлээбитэ. Кини 1948 сыллаахха Чурапчы Мугудайыгар Пермьяковтар дьыа кэргэнигэр үһүс оҕонон күн сиригэр көрбүтэ. Мугудайга, Дирингэ үөрэнэн орто оскуоланы бүтэрбитэ. Оскуола кэнниттэн ытык иэһин төлөөн, Сэбиэскай Армия кэжжэтигэр Улан-Удэ куоракка ракетнай чаастарга сулууспалаабыта. Үөрэнэр сылларыттан ахсаанна күүстээх, сөбүлүүр буолан, дойдутугар кэлээт, 3 ыйдаах бэлэмнэни кууруһугар сылдьан баран, СГУ-га физмат факультетыгар туттарсан, ахсаан салаатыгар үөрэнэ кирибитэ. Бизс сыл үөрэнэн, үрдүк үөрэх дипломун ылан, Чурапчы Сылагар, Алабарт ахсаан учууталынан үлэлээбитэ.

Эдэр, ахсаанна бэринилээх, кэскиллээх учууталы оройуон салалтата таба көрөн, райсовет исполкомун статистикаба отделега үлэлииргэр ынырыттарыгар аккаастамматта. Онон 1978 сыллаахха бу отделега үлэбэ кирибитэ. Оччолорго бу үлэни Варвара Прокопьевна Пермьякова салайара. Соторукэминэн отдел салайааччытын солбуйааччынан үүмүтэ. 2010 сылтан сирэй салайааччы буолбута. Бу олох чуолкай буолууну ирдир, быһата „байыаннай бэрээдэктээх“ үлэбэ Василий Трофимович бэринилээхтик, үтүө суобастаахтык үлэлээбитэ. Үлэтин туһунан кэпсээбитин итинтэн „ыраах“ буоламмын төрдүн-төбөтүн эрэ өйдөөтүм. Хата соторутаабыта „Ахсааны аргыс, суоту сорук оностон“ диэн кинигэ тахсытыгар үлэлэспит буолан, бу эйгэбэ үлэлээчилгэр уратыларын удумабалаппыттар көмөлөстө. Бэйэтин ахтытыттан аҕалабын:

„Статистика салаатын оройуонна бу үлэбэ 40-ча сыл үлэлээбит Варвара Прокопьевна Пермьякова салайара. Салайар эргимтэбэ, дьонно-сэргэбэ улахан аппаратыттааба, мунньахтарга итэҕэһи-быһаҕы кимтэн да куттаммакка аһаҕастык этэрэ. Киһи быһыытынан көнө, судургу этэ. Кинигэтэн статистика курдук хаһан да бүппэт, бириртэн бири күрүс кэлэ турар үгүс элбэх отчуоттаах салааба элбэххэ үөрэммитим.

Олохун бүтүннүү бу эйгэбэ анаабыт, сылайар, илистэр диэнни билимнэ туруу үлэһит, билигин сынныаланна олорор Анна Егоровна Попова буолар. Кини эмиз 40-ча сыл усталаах туоратыгар төһөлөөх элбэх сыыппараны хас биридитин инэн-тонон, ис сүрээбиттэн ылсан аһарбытын, үтүмэн элбэх отчуоттар сыһаларын-халтыларын булан,

чуолкайдаан илмитин араарбакка үлэлээбитэ.

Бири эмиз итинник туруу үлэһитинэн билигин отделе салайан олорор, бары ытыктыыр, убаастыыр Варвара Прокопьевна оскуолатыгар, үлэлиир ньыматыгар уһаарыллыбыт Саргылана Дмитриевна Макарова буолар. Маннай сыана отделе инсепторынан үлэтин саалаан баран, отдел салайааччытыгар тийэ үүннэ.

Полина Михайловна Старостина, Петр Николаевич Хоютанов, Ариас Семенович Егоров эмиз үтүө суобастаахтык, таһаарылаахтык үлэлээбиттэрэ.

Василий Трофимович үлэбэ үрдүктүк сыаналанан, „Араһыыйа госстатистикатын туйгуна“ бэлиэнэн, Бүтүн Араһыыйатаагы биэрэлини, Тыа хаһаайыстыбатын биэрэлини ытытыга үчүгэй үлэтин иһин мэтээллэринэн наҕараадаламмыта.

Бочуоттаах сынныаланна тахсан баран, түбүктээх үлэбэ сылдыбыта уурайан, туох эмэ дьарыктаах буоларга быһаарыммыта. Маныаха кэргэнэ, оҕолоро эрдэттэн дьарыктанар, сувенир онорор үлэлэригэр ылсыбытынан барбыта. Таарыччы абыннааха, кэргэнэ Любовь Алексеевна Болтоно удьур уус Каргузовтарыттан сыдыааннаах, барыга маастар. Оҕолоругар да ити дьобур бэриллибит Кылынан, туоһунан, оҕуруоларынан, о. д. а. араас бэйэлээх дьэржээн кизгэтиллээх дэйбири, харысхалы, маллаах иһити, кулону. о. д. а. онорон, „Дьүөгэ“, „Үс кут“, „Айылгы“, атын да маһаһынарга атыга таһаараллара хамаатык атыга барар. Сыбаайба, үбүлүөй курдук үөрүүлээх дьаһаллара дьон анаан-минэн сакаас биэрэллэр. Оноһуктарын сахалыы кизгэтиигэ, ойуутугар-бичигэр Мандар Уус, атын да дьоннор уопуттарын, кинигэлэргэ баар сүбэлэри тутталлар. „Самозанятоска“ учуокка туран, бу дьыаланан дьарыктанарга көнүлгээхтэр.

Василий Трофимович бэртээхэй ырыаһыт. „Арчы“ дьэтин хорсой кэлэктибин бири тарбахха баттанар чилиэнэ. Быйыл саас Дирингэ ытытыллыбыт Архип Иванову өйдөөн-санаан аһар „Ырыа куттаах доборбуг“ ырыа куонкуруһугар 60-тан үөһэ саастаахтарга „Алаас куттаах ырыаһыт“ анал аатынан наҕараадаламмыта.

Арбаа баска Пермьяковтар олорор түөлбэлэрэ чөл олоххо тардыһылаах. Хаалыктаах хаамыынан, сарсыарда сэрежжэлээһининэн дьарыктаналлар.

Маныаха Василий кэргэниин тэрийсээччинэн, көбүлээччинэн буолаллар.

Айар куттаах киһи-тапааннаах. Василий хоһоон суруйар. Кэлинни суруйууларыттан үс айымньытыгар таһаарыа Федор Трофимов мелодия суруйда. Олортон Аба дойдуга сэрйитигэр, Кыайы 75 сылыгар анаан суруллубут хоһоону билиһиннэрэбин.

УОТ ТӨЛӨН БУОЛБУТТАР

Өстөөхтүүн кырыктаах кыргыһы Сир Ийэ ньиригэр, кытаастар ынырык будулган быһыыгар Умайар уот төлөн буолбуттар

Хос ырыата

Сураба суох сүлгүт саллааттар Ханньык да кэмнэргэ сүлпэттэр Өрөгөй күннэргэ өрүүтүн Ааттара ааттана тураллар.

Хос ырыата

Кэтэһэ хааллылар алаастар Кэлиэхкэ кэлбэттэр кинилэр Суугунуу күүтэллэр хатыннар Айаммыт аартыгын төрдүгэр

Хос ырыата

Хаан уруу дьоннорун туһугар Тыыннарын толук уурбуттар Үйэ саас тухары тыыннааххыт Бар дьоннот сүрээс өрүүтүн.

Василий Трофимович үлэтинэн, айар дьобурунан дьонно-сэргэбэ холобур буолар киһи. Киниэхэ, дьыа кэргэнигэр чэгиан доруобуйаны, этэннэ буолууну баҕарабын.

Алексей СЛЕПЦОВ.

— ОХРАНА ПРИРОДЫ —

— ПРОКУРАТУРА ИЙТИННЭРЭР —

НА ТЕРРИТОРИИ РЕГИОНА ДЕЙСТВУЕТ 52 ПРИРОДНЫХ ПОЖАРА

По оперативным данным Авиалесоохраны на территории Якутии действует 52 природных пожара на общей площади, пройденной огнем 91 952,3 гектара, при этом площадь активного горения составляет 137,93 гектара. За сутки возникло 6 пожаров и 9 ликвидировано.

Органами управления Якутской территориальной подсистемы РСЧС проводится постоянное маневрирование сил и средств. На тушение лесных пожаров за сутки привлечалось 462 человека и 89 единиц техники.

В случае ухудшения обстановки для защиты населенных пунктов от лесных пожаров на территории Республики Саха (Якутия) в готовности к применению в с. Якутск находится автотранспортная группа РСЧС Главного управления в количестве 90 человек личного состава и 9 единиц техники.

«За сутки площадь природных пожаров увеличилась на 33,3 гектара за счет обнаружения новых пожаров в зоне обслуживания. Сложная обстановка сохраняется на территории Кобейского, Мирнинского, Томпонского и Усть-Алданского районов, где зарегистрировано 24 очага природных пожаров. Все превентивные мероприятия по противопожарной защите населенных пунктов выполнены», — прокомментировал Павел Гарин, начальник Главного управления МЧС России по Республике Саха (Якутия).

Проводится непрерывный мониторинг задымленности в населенных пунктах региона. Центром управления в кризисных ситуациях Главного управления МЧС России по Республике Саха (Якутия) проводится моделирование и развитие приближенных пожаров по наихудшему сценарию. В связи с отсутствием умеренных осадков и сохранением северного, северо-восточного ветра с усилением 5-10 м/с, существует вероятность задымления в 28 населенных пунктах на территории г. Якутск, Намского, Чурапчинского, Мегино-Жангаласского, Таттинского и Усть-Алданского районов.

Ксения РАХМАТУЛИНА,
руководитель пресс-службы ГУ МЧС России по РС (Я).

ҮЛЭНИТЭРТЭ БИДААБЫ ХАМНАСТАРЫГАР ҮӨСКЭЭБИТ ИЭС ТОПОРУ ТӨЛӨННӨ

Чурапчы улуунун прокуратурага дьон үлэбэ бырааптарын бэрэбизиркэтин "Чыаппара" тыа хайыыстыбатын кэпэрэтиибигар ытта.

Бэрэбизиркэ түмүгүнэн Российский Федерация Үлэ кодексын 136 ыстатыыатын нурматын кэпирлэргэ булулунулар. Ол курдук, 2020 сыл кулун тутар уонна муус устар ыйдарыгар "Чыаппара" тыа хайыыстыбатын кэпэрэтиибигар 3 үлэниэкэ ыйдаабы хамнастарыгар 88 тыһыынча каринэ солкуобайы төлүүр нэс үөскээбит.

Үлэнииттар бырааптарын көмүскүүр сыаллаах прокурор суукка ситэ аабыллыбатах уонна төлөмөтөх хамнас сууматын ирдэһэр туһунан сайабылыаннааны киллэрэн, суут прокурор ирдэбилии ылыан, үлэнииттэргэ холбоон уопсайа 88 тыһыынча каринэ солкуобай төлөнө. Маны таһынан тарилта сайааһчытыгар прокурор предствалениэ киллэрдэ, ол түмүгүнэн буруйдаах сирэй дьыоскипинизэринэй эппизитинэскэ тэрдэһыллэн уонна тарилта сайааһчыта прокурор уураабынан административнай эппизитинэскэ тэрдэһыллэн.

Өскөтүн убаастабыллаах ааһааччы, тарилтабэ хамнескар нэс үөскээбит буоллабына, үлэ дуогабарынан буолбака, гражданскай дуогабарынан үлэтиир буоллабына эбэтэр хамнаһын хамнас алын кээмэйигэр тийбэт буоллабына, бырааптын көмүскэтэр сыаллаах Чурапчы улуунун прокуратурага кэпэрэтиибигар сыаллаах суруйуохун сеп.

Аадырыһыт: Чурапчы сэл., Курашов аът уулусса, 8 дьыага.

НЭНИЛИЭК БАҢЫЛЫКТАРА ЭКСТРЕМИЗМЫ УТАРЫ ОХСУНУУ ТУНУНАН ТУСТААХ БЫРАПЫРААМАНЫ ЫЛЫНЫАХТАРА

Улуус прокуратурага 2020 сыл от ыйыгар олохтоох дьаһалттар экстремизмы утары охсуһар эбэһинэстэрин төлө сөпкө толорон илэллэрин туһунан бэрэбизиркэни ытта.

Бэрэбизиркэ түмүгүнэн улуус 11 нэһилиэгин дьаһалтата бу хайыыскаан үлэни ыыппата булулунна, дьаһалта сайааһчыларынан тустаах бырапыраама ылыныллан бигэрэммэтэ.

Экстремизмы утары сөптөөх үлэ барбата — дойду политикатын биір сүрүн хайыыскатын — экстремизмы суох оморуну, охсону кэһэн, бу хайыыскаан үлэтиир сирэйдэри уонна биричиинэни булууну, толорбот буолууну көрдөрөр.

Булуллубут охсону кэһини туоратар сыаллаах олохтоох дьон интэриэһин көмүскээн, прокурор суукка сайабылыаннаа киллэрдэ.

Суут көрүүтүн түмүгүнэн прокурор туурорсуута оруннаабынан аабылынна, 11 нэһилиэк дьаһалтатын сайааһчыларыгар охсону кэһини туоратан, экстремизмы утары охсуһар тустаах бырапыраама ылынан үлэтииллэригэр эбэһинэс уурулунна.

И.В. ЯДРЕЕВ,
Чурапчы улуунун прокурора, юстиция аба сүбэһинтэ.

Сылан нэһилиэгин олохтооҕо
СИВЦЕВ Дмитрий Михайлович
уһун ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан кутурбаһчырын тиздэбит.

— Сивцев Дмитрий Михайлович олохтон туораабытынан эдьийигэр Евдокия Михайловна Калачевага Сылан оскуолатын 1986 сыллаах ылуһа.

— Үлэ бэтэрээнэ, суоллар Сивцев Дмитрий Михайлович олохтон туораабытынан балтыларыгар Агафья Викторовна Сивцевага, оролоругар, сиэннэригэр, биіргэ төрөөбүттэригэр, бары чугас аймахтарыгар бары Климовтар, Захаровтар, Павловтар, Никифоровтар.

Чурапчы улуунун Бахсы нэһилиэгиттэн төрүттээх,
биллэр суруналыыс, суруйуучу
ПЮПОВ Иван Иванович - Уйбаан Бахсылыырап
ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан кэргэнигэр Зинаида Николаевнага, кыһыгыгар Сахалана Ивановнага, сиэннэригэр, чугас аймах дьонугар дириң кутурбаһчытын тиздэбит.

А.Т. Ноговицын, Чурапчы улуунун баһылыга,
А.А. Захаров, улуус дьукутааттарын Сэбиэтин
бэрэссэдээтэлэ, М.Н. Матвеева, улуустаагы
бэтэрээннэр Сэбиэттарын бэрэссэдээтэлэ.

Күндү таптыыр кийиһипит,
саһаһыт
Галина Александровна
эмискэ ыарахан ыарыыттан күн сириттэн күрэммитинэн кэргэнигэр Матвейга, кыһыгыгар Настенькага, биіргэ төрөөбүттэригэр, чугас аймахтарыгар дириң кутурбаһчытын тиздэбит.

Матвей эдьийидэрэ, убайдара,
бырааттара, балыстара.

— ПРОГНОЗ ПОГОДЫ —

Дата	25 АВГУСТА				26 АВГУСТА				27 АВГУСТА				28 АВГУСТА				29 АВГУСТА				30.08.	
Местное время	03	09	15	21	03	09	15	21	03	09	15	21	03	09	15	21	03	09	15	21	03	09
Облачность																						
Явления погоды:																						
Температура	+1	+5	+11	+7	-1	+8	+16	+10	+4	+9	+14	+10	+4	+10	+17	+9	0	+10	+18	+12	+4	+11
Ощущается как:	-1	+3		+6	-2	+6		+9	-3			+8	+1	+8		+8	-1					+2
Давление	740	741	741	742	741	742	741	741	741	742	744	745	747	748	748	749	750	751	750	749	748	747
Ветер, скорость,	2	2	2	2	1	3	3	2	1	1	3	3	3	3	4	2	1	1	2	3	2	4
порывы,	6	5	6			6	8				7			7	9	6			6	6	5	6
направление	С-З	С-З	С	С	С	С-З	С-В	С-В	С	С-В	С	З	С-З	З	С-З	С-З	Ю	Ю	Ю-В	Ю-В	Ю-В	В
Влажность	130	36	57	77	100	76	35	54	84	87	80	62	71	53	27	50	100	55	26	44	83	49
Солнце: восход	04:41 19:42				04:44 19:39				04:47 19:36				04:49 19:33				04:52 19:29				04:55 19:26	
Луна: восход	13:47 19:14				15:27 21:27				16:59 21:51				18:14 22:33				19:03 23:40				19:29	
фаза																						

Тех. директор: Н.М. СТРУЧКОВА,
Классификация: редактор: а.т. - Е.Г. МАКАРИНСКАЯ,
Тех. редакция: редактор: а.т. - Е.Г. МАКАРИНСКАЯ,
А.М. СПЕЦЦОВ,
Корректор: а.т. - М.В. ПЕТРОВА,
С.А. ЛЕНДИНСКИЙ,
Техники: а.т. - М.В. ПЕТРОВА,
Бензопомощники: а.т. - С.А. ПАВЛОВ.

Технический редактор: а.т. - Е.Г. МАКАРИНСКАЯ,
Классификация: редактор: а.т. - Е.Г. МАКАРИНСКАЯ,
Тех. редакция: редактор: а.т. - Е.Г. МАКАРИНСКАЯ,
А.М. СПЕЦЦОВ,
Корректор: а.т. - М.В. ПЕТРОВА,
С.А. ЛЕНДИНСКИЙ,
Техники: а.т. - М.В. ПЕТРОВА,
Бензопомощники: а.т. - С.А. ПАВЛОВ.

Экстренная помощь: а.т. - Е.Г. МАКАРИНСКАЯ,
Классификация: редактор: а.т. - Е.Г. МАКАРИНСКАЯ,
Тех. редакция: редактор: а.т. - Е.Г. МАКАРИНСКАЯ,
А.М. СПЕЦЦОВ,
Корректор: а.т. - М.В. ПЕТРОВА,
С.А. ЛЕНДИНСКИЙ,
Техники: а.т. - М.В. ПЕТРОВА,
Бензопомощники: а.т. - С.А. ПАВЛОВ.

Бензопомощники: а.т. - Е.Г. МАКАРИНСКАЯ,
Классификация: редактор: а.т. - Е.Г. МАКАРИНСКАЯ,
Тех. редакция: редактор: а.т. - Е.Г. МАКАРИНСКАЯ,
А.М. СПЕЦЦОВ,
Корректор: а.т. - М.В. ПЕТРОВА,
С.А. ЛЕНДИНСКИЙ,
Техники: а.т. - М.В. ПЕТРОВА,
Бензопомощники: а.т. - С.А. ПАВЛОВ.

Бензопомощники: а.т. - Е.Г. МАКАРИНСКАЯ,
Классификация: редактор: а.т. - Е.Г. МАКАРИНСКАЯ,
Тех. редакция: редактор: а.т. - Е.Г. МАКАРИНСКАЯ,
А.М. СПЕЦЦОВ,
Корректор: а.т. - М.В. ПЕТРОВА,
С.А. ЛЕНДИНСКИЙ,
Техники: а.т. - М.В. ПЕТРОВА,
Бензопомощники: а.т. - С.А. ПАВЛОВ.